1879. VI. évfolyam. 245. szám. Debreczen, Hétfő deczember 15.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 „
Negyedévre . 2 „ 50 kr.
Egy hóra . . 1 „
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési dij:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények valamint a nyilttéri közlemények egyedül a kiadói irodában vétetnek fel. *Az előfizetési és hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába czimezendők,
nagyujutcza Jónás-ház 1704. szám alatt

Debreczen, decz. 15.

A képviselőház tegnapelőtt tartotta utolsó ülését az ünnepek előtt. A honatyák haza térnek családi tüzhelyükhöz pihenni. Az ellenzéki sajtó természetesen el nem mulasztja ez alkalmat, hogy hosszu bünlajstromot ne tartson a kormánypárti képviselők elé, kik nem birják belátni, hogy az országra nézve legüdvösebb volna, ha a miniszterség is sorba menne, mint a falusi bíróság, ugy hogy hely jutna a piros bársony székekben mindenkinek egymás után. Mert hogy az egész lamentálásnak az az oka, hogy Tisza Kálmán miért nem ad már helyet másnak, mikor annyian várnak rá, abból nem is csinálnak titkot.

Hej, ülhetnének csak be ők azokba a miniszteri székekbe, megfordulna az egész világ sora! Mindjárt nem lenne terhes az adó, árviznek, rozsdának tudnának parancsolni, a Tisza, a Maros, a Körös romboló hullámaikat meghunyászkodva vonnák medreikbe, inséges évnek többé hire hamva sem volna, a buza kétszer annyit teremne s tizszer olyan áron adnánk el a németnek, angolnak. Egy szóval Magyarország csupa merő paradicsommá válnék s ennek elérésére nem kellene semmi egyéb, csak az, hogy Tisza Kálmán leköszönjön s minden hónapban más-más miniszterium váltsa föl egymást a kormányzásban. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy minnél gyakrabban változik a kormány, annál nagyobb a rend s egy hires államférfi már igen régen megmondta, hogy parva sapientia regitur mundus. Azon kell hát igyekezni, hogy ez a kormányzati elv gyakorlatilag is érvényesittessék.

Nem kell nekünk állandó kormány. Szeretjük a változatosságot s a régi restaurationalis hajlamokat be akarjuk vinni a modern kormányzatba. Eszmék harcza helyett személyek harczává törpül a parlament. Akadt egy erős kéz Magyarország kormányzására, ki kell ragadni kezéből a gyeplőt s visszaadni a gyönge kezekbe. Ezért tornyosul aztán vád vád fölé, ezért a szörnyü zaj, ezért a meg-megujuló ostrom, ezért mozgatnak meg eget, földet, már a mennyire apró kezecskéikkel megmozgatni tudják, ezért igérnek füt, fát, ezért ámitják a népet igéretekkel, melyeknek beváltására soha sem gondolnak.

Kormányt buktatni, ez az egyetlen czél. Annyira kapzsiak s annyira sóvárognak a hatalom után, hogy gondolatuk nem terjed tovább. Egyetlen uralkodó eszméjök, hogy saját becses személyeiknek nyissanak utat; de te szegény nép, melyet csalogató szavakkal kisértgetnek, csak add oda hátadat, hogy fölkapaszkodhassanak rajta, — meglátod, hogy mi lesz érte a köszönet s hogy fognak gunyt üzni belőled azok, kik most szüntelen csak a te érdekeidet hordják szájukban.

Szinte kedvünk volna erre a próbára, hadd nyilnának föl a nép szemei, hadd ismerné meg lelkes szóvivőit. Megvalljuk, óhajtanánk egyszer a kormányon látni azokat a hires urakat, csak ne féltenénk a nemzet sorsát, hogy ügyetlen kezeik közt valami nagy veszedelem éri, a mit aztán észszel és legbuzgóbb akarattal is bajos lenne majd helyrehozni azoknak, kik utánok következnek.

— **A botrány a kisbirtokosok földhitelintézeténél.** Nehány lap botrányokról, hütlen kezelésről, sikkasztásokról hozott hirt a napokban, melyek állitólag a kisbirtokosok régi földhitelintézeténél történtek s melyek a kisbirtokosok országos földhitelintézetének igazgatósága ellen is irányozvák. Ez ügyben a szombati ülésen Györgyy Endre képviselő interpellálta is a miniszterelnököt, ki azonnal válaszolt s szigoru vizsgálatot igért, melynek eredménye nyilvánosság elé fog hozatni, arról pedig minden viszonyok közt lesz gondoskodás, hogy az intézet hitelét és soliditását veszélyeztető összeköttetések és üzletek ne létezzenek.

— **A véderő-törvényjavaslat a bécsi urak házában** szombaton került tárgyalás alá. Schmerling, Auersperg Károly herczeg, Schönberg és Schwarzenberg herczegek s a többiek, a kik szóltak, mind pártolták s a ház a kormány szevege szerint el is fogadta. A tárgyalás kiváló pontját Horst miniszter azon nyilatkozata képezi, a melynek tolmácsolta ő felsége akaratját, hogy a beszállásolási törvény és a hadi gyakorlatok költségeit a hadügyminiszterium rendes költségvetésének rovására fedezze a kormány. A jövő évben négy millióra fog rugni ez a megtakaritás.

A függetlenségi párt uj lapja.

Verhovay lapjának, a „Függetlenségnek“ mutatványszáma megjelent. — Első vezérczikke a zseniális fiatal szerkesztő szokott modorában szól a csillagos ég bolygóiról, a fekete föld fekete szikláin neszelő parányok mozgásáról, a vörösbegyről, mely fészket rak az erdő lombjai közt, a hangyabojról, vándorló féregkaravánokról, Cartesiusról, a brüsseli koldusokról, népfenségről, udvari politikáról, főispánok fiairól, a kik az „Uj Világon“ át az uj világba vándorolnak, kutyaőrökről, molyette trónok bársonyairól, mérges párák gőzfellegeiről, a bécsi burg szinfali függönyeiről, eperjesi mészárszékről, mormogó tenger habjairól, szemforgató önző világról, menyökvekről, vulkáni tüzről, égi harmonia fülbemászó érzéseiről és több ilyen furcsaságról. Biztatja a nemzetet, hogy csak rajta, inkább csörgessük a gályák bilincseit, inkább lássuk ujra felállitani a vérpadot, mintsem hogy ne praenumeráljunk a „Függetlenségre.“ Kijelenti, hogy a kimélet ideje és hangja lejárt, ütött az izgatás és előkészités órája a tettekre, — azaz, hogy megint be kell verni a Tisza Kálmán ablakait. Végül azon óhajtását fejezi ki, hogy bár volna lant a kezébe, mely „megindítana a köveket“, mert az ember nem kap rá mindig vállalkozó utczai suhanczokat.

A szabadelvü kör- és párt-tisztujitó közgyülése.

Debreczen, dec. 15.

A tegnapi napon a „Bika“ szálloda étteremében nagy számmal megjelent párt- és körtagok élénk részvéte mellett tartatott meg. Fél hat órakor Nemes Kálmán felhivja a jelenlévőket korelnök s jegyző választásra, hogy a köz-gyülés megnyithatható legyen; minek folytán Varga Lajos korelnök, Ember István jegyzőül megválasztatván: korelnök emelkedett hangulatu bevezető beszéddel megnyitja a közgyülést s jegyzőt felhivja, hogy a f. évi nov. 23-án taztott értekezlet által kiküldött szervező bizottmány javaslatait tartalmazó jegyzőkönyvet olvassa fel, a mi megtörténvén: a közgyülés annak tartalmát magáévá teszi s ahozképest kör- és pártelnökké Tóth Antal urat egyhangulag lelkes éljenzések között megválasztja. Tóth Antal ur a párt- és kör osztatlan bizalmát mintegy parancsnak tekintve, megválasztatását elfogadja s a párt és kör minden tagját a közös érdekekben buzgólkodásra, együttes müködésre kéri ezel az elnökséget korelnöktől átveszi.

Ezután a szervező bizottmány további javaslataihoz képest minthogy a kör alakitása is a párt érdekében történt mindenek előtt a párt-bizottmány tagjai választattak meg utczánként és pedig olyformán, hogy a párt-bizottmány tagjaiul ajánlottakhoz a közgyülés még több párttagot választott, továbbá a javaslatba hozott hat jegyzőt szinte megválasztotta.

A kör választmányául pedig az alapszabályok értelmében a következő 24 párttag választatott meg, szinte egyhangulag: Kiss Lajos, Fráter Imre, Dalmy Károly, Nemes Kálmán, Simonffy Imre, Simonffy Sámuel, Kovács Sándor, Gelenczey Pál, Varga Lajos, Kacskovics Iván, Steinfeld Antal, Gönyei P. Károly Kuczik Gábor, Jámbor Ferencz, Murakőzy Károly, Vásári István, Nagy Ferencz, Czeglédi Gyula, Ábraham László, Tóth Gyula, Pálfi József, Hajdu István, Báthory István, Böszörményi Pál.

Elnök ezek után tudatja, hogy a párt és körérdekében tartandó összejövetelekre meghivások a párt lapjában a „Debreczeni Ellenőr“-ben fognak közze tétetni. Tudatja továbbá, hogy a kör tagjai a 2 frt évi tagsági dijat a jövő évtől kezdve fogják fizetni s végül felhivja a közgyülést az eddigi pénztárnoki számadás megvizsgálása végett 3 tag választására. E czélra megválasztottak: Széll János, Alibán Mihály és Dóczy Gedeon párttagok.

Több inditvány tétetvén, azok tárgyalása s gyakorlati foganatba vétele a körválasztmányhoz utasittatott.

A párt által a farsang folyamában rendezendő tánczmulatságra vonatkozó inditvány szinte helyesléssel fogadtatván, e tekintetben is a szükséges intézkedések megtételével a választmány bizatott meg.

Ezek után elnök a köz-gyülést bezárja, azonban a jelen vóltak közül számosan barátságos vacsorára is együtt maradtak.

Debreczen város helyrajza (Monographia) ügyében.

Debreczen, decz. 15.

Városunkban immár köztudomásu dolog, hogy a debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület szeptember havi ülésében dr. Török József tanár inditványt tett az iránt, miszerint a nevezett egyesület kezdeményezte azon hazafias mozgalmat, melynek czélja a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyülését az 1882-ik év őszére Debreczenbe hivni.

Ez inditvány általános helyesléssel fogadtatván, a debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület elhatározta, hogy a mondott czélhoz vezető előkészitési munkálatot — a meddig csak hatásköre és tett ereje ez irányban terjedhet — hazafias készséggel megteendi.

Az előkészitési munkálat legfőbb eredménye abból állana, ha sikerülne Debreczen város törvényhatóságát megnyerni az ügynek s ha a törvényhatósági közgyülés kimondaná, hogy 1882-ben e város falai közt a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyülését szivesen látja.

E kérdés eldöntése a városi közgyülésen alkalmas időben bizonyára szőnyegre fog kerülni. De akkorára már az előkészületek egy másik igen fontos részének is lehető rendbe hozva kell lenni. Tudniillik annak, hogy mi módon és kik által állittassék össze a kivánt időre vagyis 1882-nek őszére Debreczen város olyaténleirása, mely hiven és kimeritően magában foglalja e város természetrajzi, közmüvelődési, kereskedelmi, ipari, közegészségügyi, közgazdasági s egyéb fontos közérdekü viszonyait. Mert ilyen leirást minden város vagy megye, vagy fürdőhely, mely az emlitett vándorgyülést kebelébe fogadta, adott ki magáról és pedig némelyik elkészitette azt egy évi időköz alatt.

Debreczen elég bő birtokában van olyan szellemi erőknek, minőknek közreműködése egy monographia megirásához szükséges. Más felől Debreczen város törvényhatósága gazdag azon nemes tulajdonokban és eszközökben, melyek egy ily monographia létesitésére és a legrégibb magyar vándor tudóstársaság meghivására vezethetnek.

Ezen tudatban, hitben és reményben a debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület már most elérkezettnek látja az időt — megkezdeni a város leirásának elkészitését czélozó munkálatot.

S e végből f. évi deczember hó 21-én azaz vasárnap délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében olyan gyülést tart, melyre meg lesznek hiva számosan az egyesület körén kivül, hogy képviselve lévén ez alkalommal a törvényhatóság, valamint a monographia megirását támogatni és létesiteni hivatott szellemi erők — tanácsuk és közreműködésük az ügy érdekében kikéressék.

Bizonyára nem hiu reményt táplál a debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület, midőn azt hiszi, hogy a meghivottak ezen értekezleten megjelenni szivesek lesznek. Mert csak az ő segitségük mellett sikerülhet Debreczen városát megnyerni arra, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyülésének meghivása által Budapest, Pozsony, Arad, Rimaszombat, Kolozsvár, Marosvásárhely, Eger, Fiume, Máramaros-Sziget, Mehádia, Előpatak, Szombathely stb. diszes példáját kövesse.

A debreczeni orvos-gyógyszerész egylet választmányának megbizásából

Dr. Zelizy Dániel,
titkár.

Hajdumegye (Debreczen sz. kir. város kivételével) tanügyi állapota mult 1878/9. iskolai évben.

(Vége.)

7., A 16915 iskolába jártak közül romkatholikus volt 1362, gör. katholikus 1009, helv. hitv. 14061, ágost hitv. 6, mózes vallásu 477. Összesen 16915.

8., Iskolába nem járt fiu 1723, leány 2075, összesen 3798, ezek közül helv. hitv. 2571, rom. kath. 310, gör. kath. 726, mózes vallásu 191. Összesen 3898.

9., Nyelvre nézve magyar volt 16915, vagyis az iskolába jártak mindnyájan.

10., Télen nyáron járt iskolába 13776, csak télen járt 3139.

11., Tankönyve volt 16496 növendéknek, nem volt 419-nek.

12., Az elmulasztott fél napok összege 99962, mely tömeges mulasztásnak oka a megyében nagymérvben dühöngött s több helyemai napig is dühöngő járványos betegségek voltak, melyek miatt több helyen az iskolákat hetekre, sőt hónapokra bekellett záratni.

13., Az iskolából kilépettek közzül jól tudott olvasni 62, jól tudott irni olvasni 1753.

14., Volt 139 tanitó, kik közül képesitett 116, nem képesitett 23, rendes 135, segéd 4.

15., Tanterem van 140, tanitólak 111.

16., Faiskola van 25, nagyrészben rendes mivelés alatt volt, iskolakert 44, testgyakorló terem 20.

17., Taneszközökből fekete irótábla van 259, fali olvasó tábla 75, fali térkép 272, földgömb 75, természetrajzi eszközök gyüjteménye 83, Természettani eszközök gyüjteménye 47, iskolai könyvtár 24, testgyakorló készlet 12.

18., Az iskolák jövedelme tett készpénzben 69,373 frt 10 krt, természetben 8264 frt 2 krt, együtt 77638 frt 12 krt, az iskolai jövedelem szaporodott 910 frt 12 krral, részint több tandij jövedelem, részint a községi képviselő testületek s egyházi hatóságok által iskolai czélokra folyóvá tett összegek folytán.

19., A tanitók fizetése tett 65295 frt 46 krt, az iskolák összes kiadásai pedig 77422 frt 68 kr.

20., Iskolai könyvtárra folyóvá tétetett 140 forint s az iskolamulasztási pénzeknek egyrésze.

21., Egy uj ref. iskola épittetett Dorogon, Nánáson 2 iskolaterem, Vámos Pércsen 1 református iskola, — kijavittatott s átalakittatott 15.

22., A megye összes lakosai közül 915-re esik egy iskola, 156 tankötelesre és 127 iskolába járt gyermekre esett egy egy iskola, 1000 lakosra 170 tankötelés és 139 iskolába járt gyermek esik. A tankötelesek 81.66%-je iskoláztatott.

Összehasonlittatván az 1878/9. iskolai évi tanügyi állapot a mult 1877/8. iskolai évi tanügyi állapottal, következő eredmény tünik fel:

1., A 6—12 éves tankötelesek száma szaporodott 123-mal, a 13—15 éves tankötelesek száma pedig 117-el. — Összesen 240-el.

2., Az iskolába jártak száma szaporodott 411-el.

3, Tankönyvekkel 846 tanköteles növendékkel volt több ellátva, mint 1877 8. tanévben.

4., A képesitett tanitók száma szaporodott 8-el.

5., Faiskolák száma szaporodott 2-vel, iskolakert 2-vel, testgyakorló tér 2-vel, Fekete irótábla 3-mal, fali olvasótábla 2-vel, természetrajzi eszközök gyüjteménye 13-mal, természettani eszközök gyüjteménye 2-vel, iskolai könyvtár 2-vel, testgyakorló készlet 2-vel.

6., Az iskolák fenntartására tett kiadás nagyobbodott 1193 frttal.

7. 6 izr. zugiskola megszüntettetett, mig ellenben 4 uj rendes iskola nyittatott.

Debreczen, 1879. decz. 6.

Kiss József
hajdumegyei kir. tanfelügyelő.

A szőlőskertekben való állandó kintlakás ügye.

Debreczen, decz. 13.

(Vége.)

A nagyméltóságu m. kir. belügyminisztérium nem ismerve a kérdéses szőlőskertek eredeti czélját és rendeltetését, azok földjeinek minő czélra lett kiosztását az azokra nézve fennálló százados szabályokat; s nem tudva, hogy a szőlőskertek nagy számmal vannak s azok a várostól szórványosan közelebb s távolabb s egymástól elkülönitve fekűsznek s hogy azon számos zártkörü, szórványosan távol eső kertekben, — mert ha p. o. a homok- és csapókertben állandó lakás engedtetnék, azt megtagadni a többi számos

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A kisasszony.

Elbeszélés, irta **Vértesi Arnold.**

(Folytatás.)

Azt is tudja, hogy a Varjas ur felesége nagyon a végét járja már. Isten csodája, ha kihuzza még ezt az esztendőt. S aztán kitudja, mi történik!

— A Varjas ur mostani feleségének fiaker-kocsis volt az apja Pesten, — mondogatta az özvegy kántorné.

S mennyivel feljebb álltak ők a társadalmi rangfokozat lépcsőjén.

III.

— Ki ad nekem egy pohár vizet? — szólt ki irószobájából a gyártulajdonos ur.

Egy csoport lány dolgozott épen a gép körül.

— Mari! — szólt a gépmester; hamar! vigyen egy pohár vizet a nagyságos urnak.

A megszólitott fülig pirult. Nehányan társnői közül irigykedve pillantottak reá.

Mikor aztán a leányok magukban maradtak, megeredt a pletyka.

— Lám, lám, kigondolta volna, hogy ez is a szenteskedő, ártatlan képével . . .

— Az ám. No de még hogy! . .

— Alamuszi macska nagyot ugrik.

— Aztán még ő akart volna lenézni más becsületes leányt!

Ezt egy tenyerestalpas kövér nagy leány mondta, ki abban a gyanuban állt, hogy nem nagyon játszotta a keményszivü szerepét Varjas ur iránt s nem idegenkedett holmi szalagok és kendők elfogadásától, a mi egyébként mással is megtörtént.

Hogyne? Ki birt volna ellentállni Varjas urnak? Oh, az értette a módját szép szóval! Aztán olyan szép ember. Szálas termete, kövér piros arcza, szőke barkója, simára kibotrovált álla, piros és kék koczkás nyakkendője, gyémántgyürüs ujjai, közcsodálat tárgyai voltak a gyárban. Ő volt az Adonis e szegény leányok képzeletében.

— Munkához, leányok! — kiáltott a távolból a gépmester.

— Hiszen dolgozunk, — nyögték a szegény teremtmények.

— Bezzeg nem nógatja Mari kisasszonyt! — zugolódott egy szegény fonnyadtképü, ragyás leány, ki sem a jelenben, sem a jövőben nem számithatott semminemü kedvezményre.

— Pszt! csititották társnői. — Valahogy meg találják hallani!

— Bánom is én, — fakadt ki a szerencsétlen leány. — Mult szombaton is nyolczvan krajczárt huztak le a béremből, mert összetörtem egy szirupos korsót. Bezzeg tudom, nem huznak le a Mari kisasszony béréből!

— Pszt! pszt!

— Ohó! tudnék én még sokat mondani! Hallottam tegnap, mit beszélt az urunk ezzel a gyönyörüséges mákvirággal, aki olyan kényes, hogy maholnap nem is tudja, hová tegye a lábacskáját. Na hiszen várjon csak a kisasszony!

Az egész csoport kiváncsian fogta körül a ragyást.

— Szörnyüség! — kiáltott a tenyerestalpas kövér leány. — Hát már suttyomba beszélgetnek, bujkálnak?

— Ugy hát. Azt hitték, hogy nem hallom. De nekem jó fülem van s csak egy deszkafal választott el tőlük. Igaz, hogy azt nem hallottam, amit ez a nyavalyás leány susogott. Olyan halkan beszélt. Hanem hallottam, mikor azt mondta neki az urunk: „Mari, kedves angyalom!“

— Hogy nem ég ki a szeme! — riad föl a tenyeres-talpas kövér leány.

— De hogy ég ki! De hogy ég ki! Azt hiszi, hogy az urunk majd feleségül veszi.

— Lehetetlen! — kiáltottak föl összecsapva kezeiket sorba a leányok.

— Már pedig hallottam, mikor Varjas ur azt mondta: „Kedves Mari, hiszen még él a feleségem, csak a törököknek szabad két feleséget venni egyszerre.“

— Azt mondta?

— Azt és aztán annyi sok szép hizelgő szót, hogy én nem tudom, hol tanulta be.

— Hát Mari?

— A kisasszony? Az nem szólt, csak pityergett. Hanem mikor kijött és engem meglátott, olyan fehérré vált egyszerre, mint a fal s ugy nézett reám, mintha két éles kés lett volna a két szeme. Szinte megijedtem tőle. —

— Ej ha, — tréfálóztak a többiek, — ugyan volt kitől! Hiszen olyan gyönge, hogy ha az ember jól megszoritja a karját, hát összetörik.

— Meglehet, — fejezé be a ragyás; — de ha ti láttátok volna azt a két sötét villogó szemét és azt a pillantást, melyet reám vetett, ti is azt mondanátok: nem jó ezzel a leánynyal tréfálni.

IV.

A kis mezővároskában, hol Varjas Károly ur czukorgyárát fölállitotta, bizonyos ellenszenvvel tekintettek a betolakodott idegenekre. A kis mesterember, a teikes parasztgazda még hosszu ideig fejét csóválta s fölsóhajtott, valahányszor az átalakitott kastély előtt elhaladt. A magas, komor kémény, mely szüntelen okádta a sürü fekete füstöt, a gőzgép zakatolása, az udvaron fölhalmozott kőszénrakások, mindez elijesztő, visszataszitó benyomást gyakorolt ez egyszerü, csöndes, a régi szokásokhoz ragaszkodó emberekre.

Nem birtak megbarátkozni a gyármunkásokkal. Afféle csavargó dibdáb népnek tekintették. A korcsmában nem ültek velök egy asztalhoz s a templomban is kihuzódtak abból a két vagy három padból, a hová a gyármunkások ültek.

Idegen emberek voltak ezek többnyire, a felvidékről telepitette le ide őket Varjas ur. Sok szegény zsellér, napszámos, munka nélkül tengődő mesterember lakott a kis mezővárosban, de csak alig szánta rá magát egykettő, hogy beálljon a gyárba.

Az özvegy kántornétől is rosz néven vette minden ismerős, hogy oda eresztette a leányát. Ha már olyan nagy szükségben éltek, hát ment volna el a leány napszámba kapálni. Az becsületes munka, azért nem szólta volna meg senki; de ennek a fabrikába való járásnak, akárki meglássa, nem lesz jó vége.

Biz annak nem is lett jó vége. Egyszer csak furcsa hir kerekedett a szép Kántor Mariról. Szemlesütve ment végig a szép leány a helységen s utóbb már ki sem mert menni az utczára, csak a kertek alatt került körül, hogy a gyárba mehessen. Oda még csak elment, de vasárnaponként nem látták már őt a templomban.

— Nincs is helye az isten házában, — mondták rá; — nincs már helye a becsületes leányok sorában.

Hiába való lett volna tagadni a dolgot; nyilvánossá vált az nemsokára, minden ember láthatta. Kis gyereket hoztak keresztelni, mielőtt lakodalmat tartottak volna.

(Folyt. köv.)

kertekben sem lehetne, melyek száma még tizenkettő, u. m. sesta, ujkert, köntös, csige, vénkert, hatvanutczai, tóczós, széchényi, posta, varga, téglás, boldogfalvai kertek — a rendet ha azokban állandó lakások engedtetnek, fentartani s az illetők ellenében az adózási, katonatartási és iskoláztatási kötelezettségeket foganatositani teljesen lehetetlen lenne, még oly nagy költséggel is, a melynek viselésére csak az állam lehetne képesitve, de a mely költséget Debreczen városának az állami s helyi közigazgatási kiadásokkal már teljesen megterhelt házi pénztára semmi körülmények közt nem volna képes fedezni; mi tekintetben kénytelenek is vagyunk határozottan kinyilatkoztatni, hogy ily teljesen czélszerütlen s szükségtelen, sőt a közérdek hátrányára szoritására szolgáló, de nem is fedezhető költség viselésére semmi körülmények közt nem vállalkozhatunk.

Méltóztatott a nagyméltóságu m. k. belügyminiszterium a külföldi bortermelő vidéken érvényes törvények és szabályok figyelembe vétele mellett határozni s e szerint kivánni, hogy a debreczeni ugynevezett szőlőskertekre nézve a szabályok megalkottassanak.

Ezen rendelet értelmében terjesztette be a városi tanács javaslatát a megalkotandó szabályokra nézve.

Azonban mi a miniszteri rendeletben foglalt s a tanács által azon rendelet végrehajtására javasolt szabályokat, mint az itteni a külföldi bortermelő vidékekhez a legtávolabbról sem hasonlitható szőllőskertekre nem alkalmazhatókat, nem fogadhattuk el, mert itt volta képpen nem is arról van szó, hogy egyik vagy másik szőllőbirtokos, e birtokában lakhatik-e vagy nem, hanem arról, hogy egy áramlatnak szabad folyás engedtessék-e vagy az meggátoltassék, t. i. azon áramlatnak, mely szerint a nép alsóbb osztálya elhagyva a város területét és szaporodva idegen elemekkel is, a város körül fekvő igen számos szőllőskertekben foglaljon állandó lakást s ott coloniákat formáljon.

Debreczen város a szőllőskertekül szolgáló földet ily czélra sohasem adta, hanem azon földet ingyen s illetve a felemlitett csekély áron egyedül gyömölcsös és szőllőskertekül használatra bocsátotta át az illetőknek, azok telekkönyvileg és kivétel nélkül, mint szőllők vannak felvéve; Debreczen város nagy területén sokkal nagyobb népesség meglakhatik, mint a mostani, mely fájdalom, nemcsak nem szaporodott az ujabb időkben, sőt fogyott; a város oly terheket, melyek ama coloniák létesitésével ráháromolnának, ha birná sem vállalhat magára; sem a városnak, sem a szőllőbirtokosok nagy többségének nem áll érdekében, sőt határozottan s minden kétséget kizárólag a legnagyobb mérvben érdeke ellen volna azon telepitvények felállitása, melyekben még a rendes közlekedésre megkivántató elegendő szélességü utczák is hiányoznak, mert a dülő utak oly keskenyek, hogy azokon a szembe jövő szekerek csak ritka helyen és nagy nehézséggel térhetnek ki egymás mellett, ha tehát a szőllőskerteket külvárosi részekké akarjuk tenni, akkor nagymérvü kisajátitásokra lenne szükség, ehhez pedig törvény kellene és sok pénz s ezt sem a város sem a kint lakók nem fizethetik.

Nem fogadhattuk el a rendelt s illetve javasolt szabályokat *t. i. hogy*

1-ször a szőllőben lakók magukat a közterhek viselése alul ki ne vonhassák;

2-szor Gyermekeiket a népiskolai törvénynek megfelelőleg iskolába járassák;

3-szor a közbiztonságot rendőri felügyelet hiányában ne veszélyeztessék.

4-szer a közel eső szőllőben sem maguk se gyermekeik és cselédjeik kárt ne okozzanak, továbbá hogy házuk folytatólag számmal látassanak, hogy mindennemü közterhek viselésére sikeresen szorittassanak s ugy a szőllőkben való kártételek, mint általában a közbiztonság érdekében szükséges sikeres intézkedések megtételére köteleztessenek, az általános épitkezési szabályok megtartassanak s azokra nézve a kik ezen kellékeknek eleget tenni nem tudtak vagy nem akarnak, a lakhatási tilalom kimondandó; nem fogadhattuk el, mert a helyzet akár a kiköltözöttek személyét és vagyoni állását, akár szőllő birtokaik fekvését mérlegeljük, akár az ugynevezett lakhelyek minőségét — melyek legnagyobb részében a lakás, akár biztonsági akár egészségi tekintetből is alig volna megengedhető — tekintjük, olyan, hogy ily szabályoknak létesitését és sikerrel végrehajtását teljes lehetetlennek tartjuk, mivel tekintve a számos szőllőskertek különböző helyen és nagy területeken fekvését s hogy 10—20 szölló között egy biztositékot (nem) nyujtó személy vagy család foglal lakást; azon szabályok sikeresitését, ha az azzal járó kiadásokat fedezni tudnók is, magunkra vállalni képtelenségnek tartjuk, mert e czélra egy oly rendőrséget kellene szereznünk, mely a mostanit legalább ötszörös számban meghaladná, pedig a mostani személyzetet a város területén sem vagyunk képesek szaporitani, a mi pedig kivánatos volna; de ha, miként az igazság hozná magával és a miniszteri rendelet is tartalmazza, azon költségek viselése az illető ki, illetve beköltözöttekre szabatnék, azon költségeknek ezek általi teljesitését nem lehet várni, mert azok nem csak ily nagy terhet hordozni nem birnának, de bármely teher viselésére is csak nem képtelenek s ily teher sulya alatt még meglevő szőllő birtokocskáikat is teljesen s mielőbb elveszitenék.

Mind ezeknél fogva, azon meggyőződésben lévén, hogy a fenálló százados gyakorlatot és törvényesen fenálló szabályokat egyes elégedetlen, a közérdekkel nem törődő s a törvénnyel és törvényes szabályokkal daczoló egyének kedvéért és meggondolatlan s rájuk nézve is csak veszedelmet szülhető kivánatukért megváltoztatni sőt megsemmisiteni s ez által a két száz év előtt létesitett s az által nagy gonddal és költséggel gyarapitott, a közegészségre nézve alig nélkülözhető, de a város környékének is szépségét nagy mérvben előmozditó szőllőskerteket semmivé tenni, nem lehet; valamint meg lévén győződve arról is, hogy a fenforgó kérdésnél elő állható nagy teher viselésére a város egyes különczködők érdekében nem kötelezhető, de ha kötelezhető volna is, ily terhet a meglevők mellett viselni nem volna képes végre, kétségtelen lévén az is, hogy az illető beköltözöttek a rendőri kiadásokat, katona tartási kötelezettséget stb. sem lennének képesek fedezni s ugy a kérdéses szabályokat sikerrel végrehajtani teljes lehetetlen: azon tisztelteljes kérelemmel járulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a kérdésben forgó beköltözést tiltó s törvényesen fennálló százados szabályokra s a fenforgó viszonyokra s körülményekre figyelemmel, 12259/1876. sz. a. kelt rendeletétől eltérve az 1872. évi 209. sz. a. hozott határozatunkat helyben hagyni méltóztassék.

— **Külföldi rövid hirek.** Rómában mult szombaton Cossa Pétertől, a „Nero“, „Messalina“ szerzőjétől, „Cecilia“ czimü uj drámát adtak elő rendkivüli tetszés mellett; a szerzőt harminczkilenczszer hivták ki s a kritika is osztozik a közönség lelkesedésében. Humbert király az orosz koronarend középkeresztjét adományozta a szerzőnek. — Eugenia volt császárné nem megy a zulu földre, mint hiresztelték, hanem már utban van Chislehurstbe. — A berlini világkiállitás terve végleg megbukott; egy félhivatalos közlemény tudatja, hogy a kormány nem fogná e tervet támogatni. — A franczia kormány könyvtárt allitott föl, mely minden állam törvényhozására vonatkozó müveket tartalmaz s magyar könyvekből ott vannak Verbőczy *Tripartituma*, Wenzel, Pauler, Toldy, Deák Ferencz, Apáthy, Schmierer stb. müvei. — A murciai ünnepély főpróbája csütörtökön volt Izabella volt-királynő jelenlétében; egy spanyol zenekar a „Marseillaise“-t játszotta, mire a reakcionariusok tiltakoztak és csődülés támadt, de a zaj csakhamar lecsilapult. — A „Kornevilli harangokat“ már hatszázszor adták elő Londonban. — A párisi szegények számára a Figaró egy nap alatt 106,000 frankot gyüjtött. A lap összegyüjtése eddig tesz 463,761 frankot.

Napi hirek.

— **Köszönetnyilvánitás.** Simonffy Imre polgármester ur ő **nagysága** szivélyes közbenjárása folytán a **nőegylet árvaház** számára 2 méter tüzifát odaszállitással együtt dijmentesen kiadatott, fogadja **kegyességeért** az árvák hálás köszönetét. Valamint Kovács Vetéssy Juliánna urnő is küldvén az **árvák** részére 5 itze zsirt. Kacskovicsné.

— **A keresk. és iparkamara** felhivja az épitni szándékozók figyelmét az első magyar Mária völgyi palabányaság (Pozsonymegyében) mely az ország területén a maga nemében egyetlen vállalat, a külföldivel egyenlő jó minőségü és tartós palatetőire, mit 20%-al olcsóbb áron igér előállitani. Figyelmeztetnek ennélfogva az épiteni szándékozók, hogy netaláni szükségleteiknek beszerzésénél ezen hazai vállalat gyártmányait saját érdekökből is figyelembe részesitsék.

— **Dalnoky jutalomjátékára** ujolag felhivjuk a közönséget. Az előadandó kis operette „Coscolettó“ már évek óta nem adatott szinpadunkon, pedig egyidőben ez volt közönségünk egyik legkedvenczebb és legvonzóbb darabja.

— **Végrendeletek felbontása.** Folyó évi deczember 17-én délelőtt 9 órakor a debreczeni kir. törvényszék előtt következő végrendeletek bontatnak fel és hirdettetnek ki, u. m. Boka László **végr.** 1859. évről, Kerekes János végr. 1859. évről, Gönczi János végr. 1861. évről, özv. Hegyi Józsefné, Molnár Julianna végr. 1861. évről, Széll István végr. 1861. évről, Tóth István 1861. évről, Kecskés Mihály végr. 1862. évről, Haiman Mária férj. Riedl Ignáczné végr. 1862. évről, Geréb Mihály végr. 1862. évről, özv. Mezey Mihályné Molnár Zsuzsánna végr. 1862. évről, Nagy János végr. 1862. évről, Gulyás József végr. 1863. évről, Szabó Sándorné Major Sára végr. 1863. évről, Révész János végr. 1863. évről, Debreczen, 1879. decz. 12. Királyi törvényszék Debreczenben. Bay jegyző.

— **A helybeli függetlenségi párt** is tegnap tartotta tisztujitó közgyülését. Elnökül választatott Gál Mihály. Első alelnökül Kertész István, második alelnökül Reszegei, Jegyzőül Grünwald József. A párt lapjának szerkesztője ujévtől kezdve Szabó József lesz. A lap deficitje 1600 frt. melynek fedezésére a párt tagjai fölkérettek.

— **Philipovics,** ki szinházunknak számos évekig kedvelt tagja volt e hó végén tartja meg 40 éves szinészi jubileumát. A mi szinészeink is megakarják lepni ez alkalommal jubiláló pályatársukat.

— **Az árvizről** mindinkább megnyugtató hirek érkeznek. Aradon már tul vannak a vészélyen. Erdélyben a kiáradt viz már visszatért medrébe.

— **Talált legyezők.** A közvacsora alkalmával a női öltöző szobában 3 darab legyező találtatott. Az illető tulajdonosok érte küldhetnek Püspöki Imre szinházi főuhatárnok urhoz.

— **Megkerült tolvaj.** Emlitettük a multkor, hogy Beöthyné összes ingóságait ellopta szolgálója. — A kassai kapitányi hivatalnak sikerült a tolvaj cselédet Mosanszki Marit elfogni. Az ide szállitására nézve megtétettek a kellő intézkedések. Az ellopott tárgyaknak csak egyrészét találták meg.

— **Születési és halálozási statisztika.** A mult héten az az f. hó 7-től 23-ig született 17 fiu és 16 lány, összesen 33. — Meghalt 20 fi és 20 nő. összesen 40.

— **A házszámozás.** Nem tudjuk, hogy van-e a házak uj számozásával valami terve a kap. hivatalnak, de ha van, addig is mig ez elkészül talán jó volna ha a házak régibb számai felett egy kis szemle tartatnék, mert csak itt ott talál az ember egy számmal ellátott házra. (*Beküldetets.*)

— **A hideg** nem szünik meg a maga áldozatait követelni. Igy tegnap egy már félig megfagyott Tóth László nevü embert hoztak be a guti erdőségekből. A 82 esztendős öreg ember részt vett a franczia háboruban is s igen lelkes katona volt. Felvétetett a városi szegények közé. — A Hortobágyról pedig egy szilézia vándorló legényt szállitottak be a kórházba. A lábai fagytak meg a szerencsétlennek.

— **A jégen.** A jégpályán tegnap megtörtént az ünnepélyes megnyitás. — A korcsolyázók igen nagy számmal jelentek meg. Városunk szépei nagyrészt kint voltak s igen jól mulattak. A szinházi zenekar nemsokat törődve az ujjaik hegyét bosszantó hideggel kitünően játszta a legujabb operette kivonatait. — A korcsolyázás csak késő este ért véget.

— **Nyugta:** szabolcsmegyében a pappi községi iskola alapitója, és ugyanott népnevelési és egyébb jótékony czélokra tett, adakozásairól ismeretes méltóságos báró Horváth Rohonczy Ilona urnő, Kiss József kir. tanfelügyelőhöz, a létesitendő Frőbelféle gyermekert alapja javára 15 azaz tizenöt o. é. frtot küldött, mely összeget köszönettel felvettem. Dragota Csorba Tekla.

— „**Rosenkranz és Güldenstern**“ nagy hirre kapott vigjáték szombaton fog először adatni szinpadunkon. E vigjáték ugy Pesten, mint Bécsben mindig igen nagy hatással adatik.

— **Ujévi és látogató jegyek,** ugyszinte táncz vigalmi meghivók, számlák vagy bármiféle nyomtatványok egyszerütől a legdiszesebb kiállitásig kaphatók és megrendelhetők a legolcsóbb árszámitás mellett Kutasi Imre könyv- és könyomdájában (főpiacz Sz. Nagy Károly-ház).

— **Fővárosi rövid hirek.** A szini kongresszus, mely befejezte munkáját, a központi igazgató-tanácsot igy alakitá meg: fővárosi tagok Ribáry József, Feleki Miklós, Bulyovszky Gyula, Leveleki Molnár Ágoston s Paulay Ede; vidékiek Brezsay, Szathmáry Árpád, Szuper, Aradi és Jakab, nagyobbára szinigazgatók. — Gróf Andrássy Gyula pénteken Gödöllőn volt az udvarnál. — Dr. Pauler Gyula a pesti egyetem történetét irja. — Erkel Ferencz „Névtelen hősök“ czimü uj operája valószinüleg már januárban szinre kerülhet. — Az ujpesti izraelita nőegylet január 10-kén a szegények javára bált rendez a közuti vaspálya indóházában. — A Petőfi-társaságba, a „Hon“ hire szerint: Irmei Ferencet szándékoznak tagnak megválasztani, Toldy István megürült székére.

— **Vidéki rövid hirek.** Szentesről 40 család, összesen mintegy 160 lélek kivándorolni készül és már érintkezésbe is lépett ez iránt az argentiniai köztársaság genuai konzuljával. — Az egri árvizi sorsjáték tiszta jövedelme vagy 35 ezer forint. — Szegeden a társasélet ébredez; a korcsolyaegylet zeneszó mellett nyitotta meg a jégpályát, a napokban pedig a tüzoltóság tartá első gyakorlatát, melyet a kir. biztos is megnézett. — Hatezer hordó bor. A mult héten svájczi és franczia borkereskedők látogatták meg Miskolczot s mintegy 6000 hordó bort vásároltak össze. — A jég. Váczról Bajáig minden torlódás nélkül, simán és rendületlenül áll. — Egy szegény brassói lakosnő 3 gyermekével lakásán a kályha füstjétől megfulladt.

Szinház.

Csütörtökön Traversz jutalomjátékául Straus kedves zenéjü operettéja a „**Bőregér**“ került szinre. — Ez operettet csak most élveztük igazán. A Temesvári alatti előadás össze sem hasenlitható a mostanival. A jutalmazottat a nagy számu közönség élénk tapssal fogadta. — A szereplők közül Nyilvai, Dalnoki, Latabár, Szabó Bandi és Szathmáry dicséretet érdemelnek. — Dalnokyné Orlovszky herczegben igen jól nézett ki s gyönyörüen énekelt. Molnár Erzsi ez estesokkal jobban énekelt mint eddig bármikor s megérdemelte a kapott tapsokat. Fenyéri, ez a használható fiatal szinész ismét jó alakot adott Blind ügyvéd szerepében.

Azt hisszük, hogy e darab nemsokára ismételtetni fog.

Pénteken szünet.

Szombaton „**Boccaccio**“ szokott jó előadásban közép számu közönség előtt.

Vasárnap „**Argyil és Tündér Ilona**“ Szigligeti igen szép tendéries szinmüve adatott elő. — A gyönyörü diszletek ügyes összeállitásáért Boránd érdemel kiváló elismerést. A szereplők közül **Mándoky** és Dömjén Róza arattak tapsokat.

Közönség nagy számmal.

Irodalom és müvészet.

— **Mirza Saffi** (Bodenstedt) dalai jelentek meg Bánfalvi Lajos forditásában. Ára füzve 1 frt 20 kr., diszkötésbe 2 frt.

— **Palotásy dala.** Karácsonyi és ujévi ajándokul melegen ajnljuk Palotásy János páratlan szépségü dalait, melyeknél emelkedettebb és minden izében magyarabb dalok nem láttak napvilágot.

Palotásy dalainak kiadhatási költségeit az elhunyt költő megyéje viselé az ezekből befolyt összeg hátrahagyott, szerencsétlen családja részére fordittatik. A dalok kiállitása fényes és méltó reá: hogy egyetlen magyarzenegyüjteményből ne hiányozzék. Palotásy 30 válogatott dala megjelent két füzetben, a szerző hiven talált arczképével: oly zongorakisérettel ellátva mely magában (énekhang nélkül) is játszható. A dalok ára füzetenként 1 frt 20 kr; mindkét füzeté 2 frt. A 30 dal: diszes, aranyozott vászonkötésben 3 frt 50 kr. ez utóbbira azonban kéretnek a jókori megrendelések. Palotásy dalai kaphatók Riszner József zenetanárnál Jászberényben, ki azokat az árak előleges beküldése mellett postadij-mentesen: különben pedig utánvétellel küldi meg a m. t. megrendelőknek.

— **Fahrbach Fülöptől** „Par Sympathie“ czimü polka jelent meg Táborszky és Parsch kiadásában. Ára 50 kr.

— „**A legujabb kor története**“ czimü munka első füzete jelent meg. A müvet Menczel Springer, Horváth és mások müvei után Szabó Ferencz eleméri plébános irta. Az első 144 oldalra terjedő füzet ára 40 kr.

Közgazdaság.

Terményüzlet tudósitás.

(Eredeti levelezőnktől).

Budapest, decz. 13.

(Ifj N. A.) A forgalom buzában e héten élénkebb volt, minthogy a malmok szükséglete egy kevéssé fogyott, és ennélfogva nagyobb mennyiségü árut 10—15 krrali ár emelkedés mellett is vásároltak, elkelt 65,000 m. m.

Rozsban gyenge vevéskedv mutatkozott, s ennélfogva az árak 15 krral csökkentek, eladatott 2000 m. m. 9.60,—9.90.

Árpa, takarmányárpa lanyhább 7.50—7.70 maláta árpa változatlan, mindkét fajból 3500 m. m adatott el.

Zab, 5 krral drágább, finom áru 7.50—7.60, bácskai 7.20—7.30.

Tengeri, öreg áru változatlan, uj valamivel szilárdabb, megvétetett az első 7.85, utóbbi, 6.80—7 frtjával, elkelt 12.000 m. m.

Repczéből 1000 m. m. középáru vétetett az itteni olajgyárosok által 10.75—11.— frtjával. Külföldnek kerestetett finom áru 11.75, de a tulajdonosok 12.50 krnál alább nem adták áruikat. Augusztus szeptemberre számitandó 13.50. Pénz frt 14.— áru.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

(X.) §. **Az ételek és italok** helyes választéka nagy fontosságu az emberek jólétére nézve, kivált azért, mivel e részben a legkisebb vigyázatlanság első sorban az emésztő szerveket gyöngiti és melyek elhanyagolása gyakran hosszas gyomorbajokat von maga után. Miután azonban ily vigyázatlanságok a legnagyobb óvatosság mellett sem kerülhetők ki, felhivjuk a figyelmet a Dr. Miller-féle Bécsben 1868-ban hatóságilag megvizsgált görcs elleni védbalzsamra, mely a gyomor tevékenységét szabályozza, a gyomor és belek mindennemü heveny és idült lobjait, a hányást, hasmenést, székkörságot, mindennemü gyomorbántalmat, étvágytalanságot, gyomorkatarhust feltünő rövid idő alatt megszünteti. Egy füveg ára használati utasitással együtt 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. Debreczenben valódi minőségben egyedül Stenczinger K. füszerkereskedésében kapható. Nyiregyházon Balla és Gusztáv uraknál. Miskolczon Dr. Csáthy Szabó gyógyszerész urnál. N.-Károlyban Kerekes Bertalan urnál. B.-Csabán Bartóky L. urnál Gyulán Kohlmann F. urnál. H.-Mező-Vásárhelyen Szokolovits Illés urnál, Kecskeméten Bóka Zsigmond urnál. 398. 2—16

Nálam

KITŰNŐ KÁSA

zsákkal együtt 13½ forintjával

kapható.

Rosenfeld Salamon,

Debreczen, Miklós-utcza 1916. sz

(411) 1—3)

Kezdett munkák, himzések és hozzávaló
fa-keretek,
ugyszintén
női pipere-czikkek is
karácsonyi és ujévi ajándékul
nagy választékban kaphatók
Rochlitz és Beke
női divat-termében
DEBRECZENBEN.
Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 374. 4—?

310. szám.
ÁRJEGYZÉKE
az „ISTVÁN“ gőzmalom
készitményeinek.
Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben
Költségmentesen
Debreczenben, kötelezettség nélkül.
Ingyen zsákkal.

	100 kilo
A. Asztali dara nagyszemü	28.—
„ szinte 30 kilos zacskóval	28.60
B. szinte apró szemü	28.—
„ szinte 30 kilos zacskóval	28.60
„ C. Dara középszerü	26.60
„ szinte 30 kilos zacskóval	27.20
0. Királytiszt	27.—
1 Lángliszt	26.40
2. Monttiszt	25.80
3. Zsemlyetiszt különös	25.—
4.	24.20
5. Fehér kenyértiszt 1-ső rendü	23.20
6. „ szinte 2-od	22.20
7. Közép kenyértiszt 1-ső	21.40
8. „ „ 2-od	20.60
8½. „ Barna „ 1-ső	18.—
9 „ „ 2-od	15.—
10. Lábliszt	13.—
10½. Veres liszt	—.—
11. Finom korpa **zsákkal**	5.20
„ „ **zsáknélkül.**	4.60
12. Durva korpa **zsákkal**	4.40
„ „ **zsáknélkül.**	3.80
R. I. Rozsliszt 1-ső rendü.	19.80
R. II. szinte 2-od „	18.80
R. III. szinte 3-ad „	16.80
R. IV. szinte 4-ed „	—.—
„ „ A. K. Árpakása 00	—.—
„ „ szinte 0	30.—
„ „ szinte 1	24.—
„ „ szinte 2	23.—
„ „ szinte 3	20.—
„ Árpadara 5	19.—
A. Árpa liszt 6	23.—
	—.—

Debreczen, okt. 27. 1879.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:

A. B. C. 0—9 számig	85 kilo.
10½ 11, 12. „ „	50 „
R. I.—III. számig	85 „
R. IV. „ „	100 „
Á. K. 00—5 számig	50 „
Árpaliszt „ „	100 „

Ügynökök nélkül előnyösebben lehet varrógépeket vásárolni.

A LEGKEDVELTEBB VARRÓGÉPEK FŐRAKTÁRA
Holvay Gyulánál Debreczenben.

A legtökéletesebb varrógépeket jótállás mellett csekély részletfizetésre, tisztelettel ajánlom dusan felszerelt raktáromat. Ugynevezett ügynökök, utazók és ajánlók, melyek más fajta varrógépeket ajánlanak és házalnak **csak azért**, hogy nagy ajánlási dijjat kapjanak, melyet természetesen a vevőn kell nekik megvenni, üzletemből végképen ki vannak zárva és saját meggyőződésére minden gépvevőt tisztelettel kérem varrógép vásárlásnál — mellőzve a fentemlitett ügynököket — egyenesen üzletemet szerencséltetni, miután oly előnyöket nyujtok, mint itt senki.

Különös figyelembe ajánlom az uj európai Singer családi varrógépeket, melyek mindenféle más bármi megnevezés alatt létező varrógépeket minden tekintetben óriási módon felülmulnak.

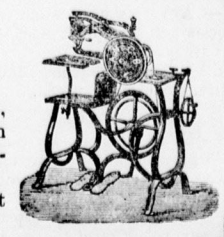

HOLVAY GYULA,
a varrógépek főraktárának tulajdonosa Egyháztér.

Debrecsen, nyomatott, kiadó-tulajdonos **Kutasi Imre** könyvnyomdájában, 1879.